

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19136
Tarih : 24.07.2026

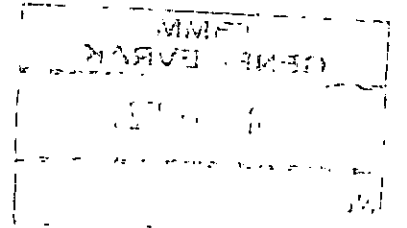
10/4438

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri başta olmak üzere bölge kentlerinde zırhlı araçların ve kolluk hâkimiyetindeki araçların sivil yaşam alanlarında yol açtığı ölüm ve yaralanmaların nedenlerinin, bu olaylarda kamu görevlilerinin idari ve adli sorumluluklarının, soruşturma ve yargılama süreçlerinde ortaya çıkan cezasızlık pratiğinin ve benzer olayların tekrarını önlemeye yönelik kamu politikalarının araştırılması; zırhlı araçların kent merkezleri ve sivil yaşam alanlarında kullanımının yurttaşların yaşam hakkı ve güvenliği üzerindeki etkilerinin ortaya konulması; güvenlik politikalarının sivilleştirilmesi, cezasızlığın sona erdirilmesi ve Barış ve Demokratik Toplum süreci doğrultusunda yurttaşların yaşam hakkını güvence altına alacak politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

24 Temmuz 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde Cengiz Topel Caddesi üzerindeki Onur Market kavşağında, kaldırıma sıfır ve yüksek hızla seyreden zırhlı bir aracın 17 yaşındaki Elanur Kına'ya çarpması sonucu ağır yaralanması, Hakkâri ve bölge kentlerinde zırhlı araçların sivil yaşam üzerindeki tehdidini bir kez daha ortaya koymuştur. Ayağı kırılan ve kafa travması geçiren Elanur'un yanı sıra annesinin de aracın altında kalmaktan son anda kurtulması, olayın basit bir trafik kazası olarak değerlendirilemeyeceğini göstermektedir.

İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin 7 Haziran 2023 tarihli verilerine göre, Kürtlerin çoğunlukta yaşadığı bölge kentlerinde son 15 yılda zırhlı araçlar ve kolluk hâkimiyetindeki araçların karıştığı 82 olayda 21'i çocuk 44 yurttaş yaşamını yitirmiş, 23'ü çocuk 94 yurttaş yaralanmıştır. Bu tablo, bölge kentlerinde süreklilik kazanmış yapısal bir güvenlik ve kamu yönetimi pratiğine işaret etmekte; sorunun münferit olaylar üzerinden değil, sistematik ve yapısal boyutlarıyla ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

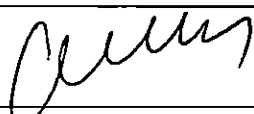
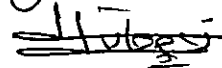
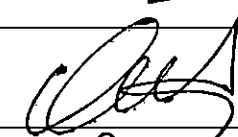
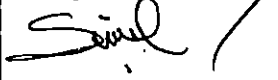
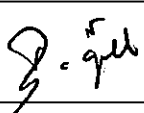
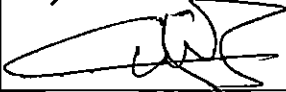
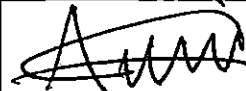
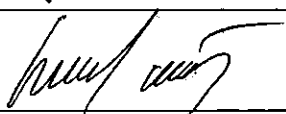
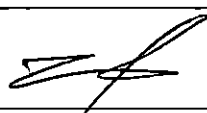
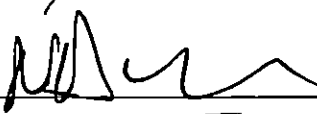
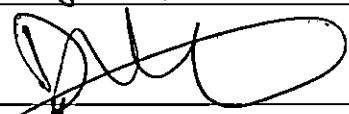
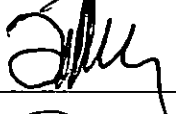
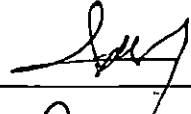
Hakkâri ve Yüksekova'da kent merkezlerinin, mahallelerin ve gündelik yaşam alanlarının askeri ve zırhlı araçların yoğun kullanımına açık tutulması; çocukların okula, yurttaşların işine ve evine giderken bu araçların yarattığı riskle karşı karşıya bırakılması, yaşam hakkı ve kamu güvenliği açısından ciddi bir sorundur. Güvenlik amacıyla kullanılan kamu gücünün kendisinin yurttaşların yaşamını tehlikeye atması, güvenlik politikalarının meşruiyetini tartışmalı hale getirmektedir.

Sorunun bir diğer boyutu ise cezasızlıktır. Zırhlı araçların karıştığı ölüm ve yaralanmalarda sorumluların etkili biçimde soruşturulmaması, kamu görevlilerinin idari ve adli sorumluluklarının etkin biçimde işletilmemesi ve benzer olayların tekrarını önleyecek tedbirlerin alınmaması, cezasızlığı kurumsallaştıran bir mekanizma yaratmaktadır. Hukuk devletinde kamu görevlileri de hukuk karşısında hesap verebilir olmalı; yaşam hakkını ihlal eden veya tehlikeye atan eylemler etkin, bağımsız ve tarafsız biçimde soruşturulmalıdır.

Bu mesele, aynı zamanda Barış ve Demokratik Toplum sürecinin de önemli bir boyutudur. Kalıcı barış, yalnızca çatışmanın sona ermesiyle değil, güvenlikçi ve askeri paradigmanın gündelik yaşam alanlarındaki izlerinin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Zırhlı araçların kent merkezlerinde ve sivil yaşam alanlarında olağanlaştırılması yerine, güvenlik politikalarının sivilleştirilmesi; çocukların, kadınların ve tüm yurttaşların kendilerini özgür ve güvende hissedebilecekleri bir kamusal alanın inşa edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, Hakkâri başta olmak üzere bölge kentlerinde zırhlı araçların karıştığı ölüm ve yaralanmaların tüm yönleriyle araştırılması; bu olaylarda sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında yürütülen soruşturmaların ve yargı süreçlerinin, verilen takipsizlik ve kovuşturmayla yer olmadığı kararlarının, mahkûmiyetlerin yanı sıra görevden uzaklaştırma ve disiplin işlemlerinin bütünlüklü biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Yurttaşların yaşam hakkının güvenlik politikalarının gölgesinde bırakılmaması, kamu gücünü kullananların hukuk önünde hesap verebilirliğinin sağlanması ve cezasızlık pratiğinin sonlandırılması, hukuk devletinin ve demokratik toplum düzeninin temel gereklerindendir.

- ~ Zırhlı araçların kent merkezleri ve sivil yaşam alanlarında kullanımının yurttaşların yaşam hakkı ve güvenliği üzerindeki etkilerinin ortaya konulması; güvenlik politikalarının sivilleştirilmesi, cezasızlığın sona erdirilmesi ve Barış ve Demokratik Toplum süreci doğrultusunda yurttaşların yaşam hakkını güvence altına alacak politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	